

La Viquipèdia

Fa trenta anys, quan havíem de fer un treball escolar, procuràvem d'ajuntar-nos amb el privilegiat que tenia enciclopèdia a casa. Em fascinava que en un grapat de volums hi hagués tantes referències concentrades. Si el treball requeria un grau més alt d'aprofundiment, però, calia anar a la biblioteca i espigolar entre les obres monogràfiques amb la seguretat que acabariem trobant, tard o d'hora, unes dades que, pel fet d'aparèixer en lletra impresa, calia suposar contrastades.

Avui, la recerca escolar es limita pràcticament a dues eines que qualsevol té a l'abast sense sortir de casa: el Google, que enllaça amb un calaix de sastre virtual on la informació acostuma a ser tan abundant com superficial; i la Viquipèdia, tan pràctica, completa, ràpida i actualitzada com poc fiable. La Viquipèdia és pràctica perquè només cal disposar d'accés a Internet per consultar-la. És completa, perquè el número d'articles és molt gran (en català s'acosta als cinc-cents mil, en castellà o italià en té el doble, en francès o en alemany un milió i mig, i en anglès ja passa dels quatre milions) i es va ampliant dia rere dia, amb aportacions dels propis usuaris que, a més, actualitzen els articles ja existents i ofereixen enllaços per ampliar la informació.

Però les virtuts que fan de la Viquipèdia una eina tan útil són, al mateix temps, el seu principal perill. Que qualsevol indocumentat pugui potinejar els articles fa que -per més supervisió, també voluntària, que en facin els administradors— la informació sigui, sovint, molt poc fiable. D'altra banda, difícilment se citen les fonts de les quals s'ha tret el que hi apareix escrit, que pot reflectir un grau molt alt de subjectivitat i pot no haver-se contrastat. Fa poc s'ha descobert que hi ha empreses que cobren per crear entrades fraudulentament que, amb la mentida, afavoreixen el client. Avui, per a la majoria d'estudiants, el Google és l'eina per buscar informació trivial i la Viquipèdia serveix per fer recerca d'informació seriosa.

Ara no vull, però, acreditar ni desacreditar aquesta eina que, al capdavant, s'ha de reconèixer com a molt valuosa, sinó més aviat alertar del perill que a les escoles, instituts i -que Déu ens agafi confessats!— fins i tot universitats, es caigui en un excés de dependència viquipedica, és a dir, en donar valor absolut a allò que hi apareix i, sobretot, de bandejar la recerca bibliogràfica als arxius i biblioteques amb el convenciment -erroni— que «a Internet hi és tot». Potser algun dia podrem trobar a Internet tota la saviesa que la humanitat ha acumulat al llarg dels segles. En aquest moment, però, cal tenir clar que, per més que la Viquipèdia tingui milions d'articles, si es vol una informació contrastada, completa i profunda encara cal anar a les fonts tradicionals.